

थोडक्यात
महत्वाचेरायगड जिल्ह्यात
घरकुलांचे महिलांच्या
हस्ते भूमिपूजन

दैनिक ठाणे जीवनदीप वार्ता

पेण : महिला दिनाचे औचित्य साधून रायगड जिल्ह्यात केंद्र आणि राज्य सरकार पुरस्कृत विविध घरकुल योजनेंतर्गत तब्बल २० हजार ४८९ घरकुलांचे भूमिपूजन ठिकठिकाणी महिलांच्या हस्ते करण्यात आले. अलिबाग पंचायत समितीमार्फत वाडगांव आदिवासी वाडी येथे पंतप्रधान जनजाती आदिवासी न्यास अभियान मार्फत पी.एम. जन मन योजने अंतर्गत १९ घरकुलांचे भूमिपूजन सोहळा जिल्हाधिकारी किशन जावळे आणि जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी डॉ. भरत बास्टेवाड यांच्या उपस्थितीत पार पडला. यावेळी जिल्हा पोलीस अधीक्षक सोमनाथ घागे, उपवनसंरक्षक राहूल पाटील, जिल्हा ग्रामीण विकास यंत्रणेच्या प्रकल्प संचालक प्रियदर्शनी मोरे, जिल्हा परिषद उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी राजेंद्र भालेराव, गटविकास अधिकारी दाजी दाईगडे, वाडगांव ग्रामपंचायत सरपंच सारिका पवार आणि उपसरपंच जयेंद्र भगत उपस्थित होते. जिल्हाधिकारी किशन जावळे यांनी घरकुलांची कामे वेळेत पूर्ण करण्याच्या सूचना संबंधित यंत्रणांना दिल्या. तसेच, वाडगांव गाव स्वच्छ आणि सुंदर ठेवण्याबरोबरच, एप्रिल महिन्याच्या सुरुवातीला १०० टक्के कर वसुली पूर्ण करणारी ग्रामपंचायत आहे असे म्हणाले. गावातील शिक्षणाचा स्तर उंचावण्यासाठी निरक्षरंसाठी विशेष वर्ग सुरू करून वाडगांव १०० टक्के साक्षर करण्याचा निर्धार त्यांनी व्यक्त केला. महिलांच्या हस्ते एवढ्या मोठ्या प्रमाणात घरकुलांचे भूमिपूजन करण्याचा हा उपक्रम राज्यात पहिल्यांदाच राबवला जात असल्याचे डॉ. भरत बास्टेवाड यांनी सांगितले. ३१ मार्चपर्यंत वाडगांव आदिवासी वाडीतील १९ घरकुलांची कामे पूर्ण करण्याचा निर्धार व्यक्त करत, सर्व संबंधित विभागांनी वेळेत कामे पूर्ण करावीत, असे निर्देश त्यांनी दिले.

राज्यातील होर्डिंग्जचे
दरवर्षी ऑडिट होणार

- उद्योग मंत्री उदय सामंत

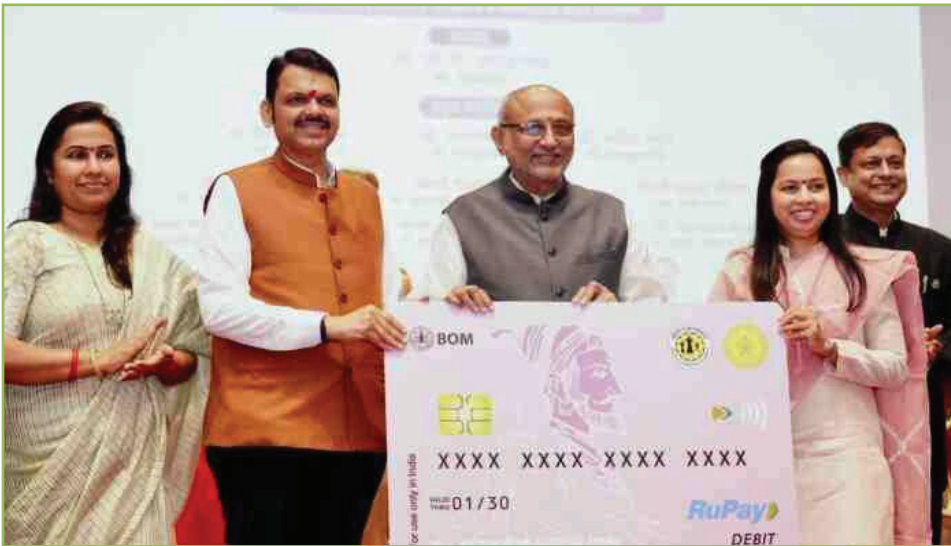
दैनिक ठाणे जीवनदीप वार्ता

मुंबई :- राज्यातील आणि मुंबईतील धोकादायक असणारी एक लाख ९ हजार ३८७ होर्डिंग आतापर्यंत काढून टाकण्यात आली असून राज्याच्या होर्डिंग धोरणामध्ये सुधारणा करण्यात येणार आहे. मुंबईतील घाटकोपर परिसरात होर्डिंग पकडून दुर्दैवी घटना घडली. अशा घटना राज्यात घडू नयेत यासाठी अधिकृत आणि अनधिकृत सर्व होर्डिंगचे स्ट्रक्चरल ऑडिट सर्व महानगरपालिका आणि नगरपालिकेकडून करण्यात येणार असल्याचे उद्योग मंत्री उदय सामंत यांनी विधानसभेत प्रश्नोत्तराच्या तासात सांगितले. याबाबतचा प्रश्न सदस्य योगेश सागर यांनी उपस्थित केला होता. यावेळी सदस्य विजय वडेटीवार, अमित साठम, जितेंद्र आव्हाड, सुभाष देशमुख, चेतन तुपे, वरूण सरदेसाई यांनी उपप्रश्न उपस्थित केला. उद्योग मंत्री श्री. सामंत म्हणाले, राज्यातील महानगरपालिकेत बृहत्संबर्द्ध महानगरपालिका व नगरपरिषद, नगरपंचायती क्षेत्राकरिता वेगवेगळे जाहिरात धोरण निर्गमित करण्यात आले आहे. घाटकोपर दुर्घटनेनंतर या नियमावलीचे काटेकोर पालन करण्याबाबत तसेच अनधिकृत होर्डिंग काढून टाकण्याची कार्यवाही तात्काळ करण्याबाबत सूचना सर्व महानगरपालिका व नगरपरिषद, नगरपंचायतींना देण्यात आली आहे. तसेच अनधिकृत होर्डिंग, उंच लोखंडी मनोरे, मोबाईल टॉवर, लोखंडी कार पार्किंग मनोरे इत्यादींचे संरचनात्मक लेखापरीक्षण करण्याचे आदेश देण्यात आले आहेत. राज्यात एकूण ९ हजार २६ ठिकाणी होर्डिंग्जचे ऑडिट करण्यात आले आहे. राज्यात १ लाख ९ हजार ३८७ होर्डिंग काढून टाकण्यात आले आहेत, याप्रकरणी ज्यांनी सहकार्य केले नाही त्यांच्यावर गुन्हे दाखल करण्यात आले आहेत. असे एकूण ५९ गुन्हे दाखल झाले आहेत. महापालिका क्षेत्रात ४८ गुन्हे तर नगरपालिका क्षेत्रात ११ गुन्हे दाखल करण्यात आले असल्याचे श्री. सामंत यांनी यावेळी सांगितले. यावेळी राज्यमंत्री माधुरी मिसाल म्हणाल्या, सगळ्या महानगरपालिका आणि नगरपरिषदांना स्ट्रक्चरल ऑडिट करण्याचे आदेश दिले आहेत. यानंतर सगळ्या महानगरपालिकांचे ऑडिट रिपोर्ट आलेले आहेत.

लाडक्या बहिणींना मिळणार ‘रूपे कार्ड’

दैनिक ठाणे जीवनदीप वार्ता

मुंबई - केंद्र आणि राज्य शासनाच्या आर्थिक सहाय्याच्या योजनांमुळे बचत गटाच्या माध्यमातून महिला उद्यमशील बनत आहेत. यामुळे ग्रामीण भागातील अर्थव्यवस्था अधिक बळकट होत असल्याचे प्रतिपादन राज्यपाल सी. पी. राधाकृष्णन यांनी केले. जागतिक महिला दिनानिमित्त महिला व बालविकास विभागामार्फत ‘बेटी बचाओ बेटी पढाओ’ राज्यस्तरीय समारोप व कन्यारत्न यांचा सन्मान कार्यक्रमाचे आयोजन राजभवन येथे करण्यात आले होते त्यावेळी राज्यपाल बोलत होते. यावेळी विविध क्षेत्रात उल्लेखनीय कार्य केलेल्या महिलांचा सन्मान करण्यात आला. कार्यक्रमास मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस, महिला व बालविकास मंत्री आदिती तटकरे, राज्यमंत्री मेघना बोर्डेकर, राज्य महिला आयोगाच्या अध्यक्ष रूपाली चाकणकर, मुख्य सचिव सुजाता सौनिक, विभागाचे सचिव डॉ. अनुपकुमार यादव, विभागाचे आयुक्त



नयना गुंडे, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजनेचे आयुक्त कैलास पगारे, महिला स्वयंसहाय्यता गटाच्या सदस्य आदी उपस्थित होते. राज्यपाल म्हणाले की, कुटुंबासह देशाच्या विकासासाठी महिलांचे योगदान महत्वाचे आहे. आज सन्मानित

करण्यात आलेल्या महिला विविध क्षेत्रात उल्लेखनीय काम करीत आहेत. प्रधानमंत्री यांच्या निर्णयानुसार संरक्षण विभागाच्या तिन्ही दलांमध्ये महिलांना काम करण्याची संधी दिली आहे आणि तिथेही त्यांनी आपले अस्तित्व सिद्ध केले आहे. छत्रपती

शिवाजी महाराजांचे छायाचित्र असलेल्या ‘रूपे कार्ड’चे अनावरण - यावेळी छत्रपती शिवाजी महाराजांचे चित्र असलेले ‘रूपे कार्ड’चे अनावरण करण्यात आले. हे कार्ड ‘मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहिण’ योजनेच्या लाभार्थ्यांना देण्यात येणार आहे. मल्टि

मोडल ट्रान्सपोर्ट एक्सेस त्यात उपलब्ध आहे. याद्वारे डिजिटल सुरक्षितता आणि इन्शुरन्ससुद्धा मिळणार आहे. तसेच पेमेंट करण्यासाठी क्यूआर कोडही देण्यात आला आहे. या कार्डचे यावेळी अनावरण करण्यात आले. देशात ‘रूपे कार्ड’ देणारे महाराष्ट्र पहिले राज्य आहे. विकसित भारतासाठी महिलांचा सहभाग महत्वाचा - मुख्यमंत्री मुख्यमंत्री फडणवीस म्हणाले की, महिलांच्या योगदानाशिवाय देशाचा विकास होणे शक्य नाही. 2029 पर्यंत राजकीय क्षेत्रात मिळणाऱ्या आरक्षणांमुळे महाराष्ट्र हे ‘महिला राज्य’ होणार आहे. 2047 मध्ये विकसित भारताचे उद्दिष्ट पूर्ण करताना महिलांचा सहभाग हा महत्वाचा ठरणार आहे. सामाजिक बंधनातून खडतर प्रवास करणाऱ्या क्रांतिज्योती सावित्रीबाई फुले आणि ज्योतिबा फुले यांनी महिलांसाठी शिक्षणाची दारे खुली केली, विधवा पुनर्विवाह सुरू केले आणि महिलांसाठी केशवपन प्रथा बंद केली. पुण्यश्लोक अहिल्याबाई होळकर उत्तम

प्रशासक होत्या. छत्रपती शिवाजी महाराज घडविणाऱ्या राजमाता जिजाऊ होत्या अशा शक्तिरूपी स्त्रियांचा विचार आणि आदर्श घेऊन काम केल्यास प्रगती साध्य करता येईल. लोकसंख्येत ५० टक्के महिला असून, महिलांना केंद्रस्थानी ठेवून मानव संसाधन विकसित केल्यास देश विकसित होईल हे प्रधानमंत्री श्री. मोदी यांनी ओळखले आणि म्हणूनच ‘लेक लाडकी’ ते ‘बेटी बचाओ बेटी पढाओ’, ‘लखपती दीदी’ पर्यंत योजना सुरू करून त्या प्रभावीपणे राबविल्या जात आहेत. बेटी बचाओ बेटी पढाओ या योजनेमुळे राज्यातील अनेक जिल्ह्यातील बालविवाह बंद झाले आहेत आणि लिंगभेदाचे, भ्रूणहत्त्येचे प्रमाण कमी झाले आहे. मुख्यमंत्री म्हणाले की ‘मुख्यमंत्री माझी लाडकी बहिण’ योजनेच्या लाभार्थी महिलांनी सुरू केलेल्या क्रेडिट सोसायटीचा विस्तार वाढवून उद्योगात आपले अस्तित्व मजबूत करायचे आहे असे सांगून मुख्यमंत्री यांनी महिला दिनाच्या शुभेच्छा दिल्या.

न्यायालयाच्या उद्घाटनाचे अनधिकृत बॅनर झळकले

न्यायाधीशांनी उपमुख्यमंत्र्यांसमोर सर्वांना सुनावले

दैनिक ठाणे जीवनदीप वार्ता

मुंबई : मिरा-भाईंदर शहरातील दिवाणी न्यायालयाचे उद्घाटन आज, शनिवारी करण्यात आले. या प्रसंगी उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, सर्वोच्च न्यायालयाचे न्यायमूर्ती अभय ओक आणि परिवहन मंत्री प्रताप सरनार्ईक यांची प्रमुख उपस्थित होती. या कार्यक्रमात न्या. ओक यांनी मुंबई उच्च न्यायालयाच्या निर्णयाचा संदर्भ देत उपमुख्यमंत्र्यांसमोर सर्वांनाच कायद्याचे धडे दिले. न्या. अभय ओक म्हणाले, न्यायालयाच्या उद्घाटनासाठी ठाण्यावरून येत असताना रस्त्याच्या दोन्ही बाजूला मोठे बॅनर लागले होते. हे बॅनर पाहून

मला आनंद झाला. आज मीरा-भाईंदरच्या न्यायालयाचे उद्घाटन होत आहे. एकूणच न्यायालयाला खूप महत्त्व दिले जाते, मोठे मोठे बॅनर लावले जातात. याच मला खूप आनंद झाला. पण, हा आनंद काही काळच टिकला. कारण, मुंबई उच्च न्यायालयाच्या एका निर्णयानुसार पालिकेची कोणतीही परवानगी घेतल्याशिवाय कुठेही फलक लावले जात नाही. त्या फलकावर जर त्या परवानगीचा क्रमांक नसेल तर तो बेकायदेशीर असून पालिकेने ताबडतोब काढला पाहिजे. माझा आनंद थोडा

काळ टिकला याचे कारण असे आहे की कोणत्याही फलकावर परवाना क्रमांक नव्हता, अशा शब्दांत त्यांनी सर्वांना सुनावले. न्या. ओक यांनी उपमुख्यमंत्री एकनाथ शिंदे, परिवहन मंत्री प्रताप सरनार्ईक तसेच मुंबई उच्च न्यायालयाच्या चार न्यायाधिकांसमोरच स्पष्ट शब्दात नाराजी व्यक्त केली. त्यांच्या या भाषणाची सर्वत्र चर्चा होत आहे. दरम्यान, पालिका प्रशासनाच्या कारभारावर त्यांनी थेट बोट ठेवल्याने कोणती कारवाई केली जाते याकडे लक्ष वेधले आहे.



२७ गावांच्या स्वतंत्र पाणीपुरवठा योजनेसाठी अतिरिक्त २५० कोटींची मागणी

दैनिक ठाणे जीवनदीप वार्ता

कल्याण : कल्याण डोंबिवली महापालिका क्षेत्रात नव्याने समाविष्ट करण्यात आलेल्या २७ गावांसाठी स्वतंत्र पाणीपुरवठा योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेला अधिक गती देण्यासाठी आणि काम उत्तम दर्जाचे व्हावे यासाठी कल्याण लोकसभा मतदारसंघाचे खासदार डॉ.श्रीकांत शिंदे यांनी वाढीव २५० कोटी रुपयांचा निधी उपलब्ध करून देण्याची मागणी केली आहे. याबाबत खासदार डॉ.श्रीकांत शिंदे यांची राज्याचे नगरविकास विभागाचे प्रधान सचिव असीम गुप्ता यांच्यासमवेत शुक्रवारी मंत्रालयात बैठक पार पडली. यावेळी केडीएमसी आयुक्त डॉ. इंदुराणी जाखड, आमदार राजेश मोरे



यांच्यासह इतर पदाधिकारी आणि अधिकारी वर्ग उपस्थित होते. कल्याण लोकसभा मतदारसंघाचे खासदार डॉ.श्रीकांत शिंदे यांच्या सातत्याच्या पाठपुराव्यामुळे २७ गावांचा कल्याण डोंबिवली महापालिकेत समाविष्ट करण्यात

आला. यानंतर येथील ग्रामपंचायतीमध्ये काम करणाऱ्या सफाई कर्मचाऱ्यांचा देखील महापालिकेत समावेश करत त्यांना मोठा दिलासा देण्यात आला. याच पार्श्वभूमीवर आता २७ गावांतील नागरिकांचा पाण्याचा प्रश्न कायम स्वरूपाे मार्गी लागला यासाठी

खा.डॉ.श्रीकांत शिंदे
यांची नगरविकास
विभागाच्या प्रधान
सचिवांसमवेत
मंत्रालयात बैठक

स्वतंत्र पाणीपुरवठा योजना राबविण्यात येत आहे. या योजनेच्या माध्यमातून २७ गावांतील नागरिकांचा घरोघरी मुबलक पाणी पुरवठा होणार आहे. या योजनेची कामे अधिक जलदगतीने व्हावी यासाठी खासदार डॉ.श्रीकांत शिंदे यांनी

राज्याच्या नगरविकास विभागाकडे २५० कोटी रुपयांच्या वाढीव निधीची मागणी केली. याबाबत कल्याण लोकसभा मतदारसंघाचे खासदार डॉ.श्रीकांत शिंदे यांची नगरविकास विभागाचे प्रधान सचिव असीम गुप्ता यांच्या समवेत मंत्रालयात आढवा बैठक पार पडली. याबैठकी दरम्यान पाणी पुरवठा योजना जलदगतीने राबविण्यात यावी याबाबत चर्चा करण्यात आली. राष्ट्रीय स्वच्छ हवा कार्यक्रम योजनेअंतर्गत कल्याण डोंबिवली महापालिका क्षेत्रात बायोरेमेडिएशन पद्धतीने घनकचरा व्यवस्थापन प्रकल्प राबविण्याचे नियोजित करण्यात येत आहे. सुमारे ७८ कोटी रुपयांचा निधी तून या प्रकल्पाची उभारणी

करण्यात येणार आहे. याबाबत यावेळी चर्चा करण्यात आली. २७ गावे कल्याण डोंबिवली महानगरपालिका हद्दीत समावेश झाल्यामुळे स्थानिक संस्था करापोटी वाढीव अनुदान देण्यात यावे. २०२३-२०२४ व २०२४-२०२५ कालावधीतील कल्याण डोंबिवली मनपा हद्दीतील प्राप्त झालेल्या १ टक्के सुद्धांक शुल्क अधिभार रक्कम महापालिकेला देण्यात यावी. डोंबिवली मोठागाव ठाकुर्ली येथील दिवा-वसई रेल्वे मार्गावरील फाटक क्रमांक १ ऐवजी प्रस्तावीत चौपटरी उड्डाणपुलाबाबत अर्थातच डोंबिवली मोठागाव ठाकुर्ली रेल्वे मार्गाबाबत यावेळी चर्चा करण्यात आली. यासाठी वाढीव निधी देण्याबाबत यावेळी चर्चा करण्यात आली.

खडवली येथील महाआरोग्य शिबीरात हजारो नागरिकांचा सहभाग

दैनिक ठाणे जीवनदीप वार्ता

कल्याण : महाराष्ट्र शासन आरोग्य सेवा, जिल्हा परिषद ठाणे, पंचायत समिती कल्याण. महाआरोग्य शिबीर आयोजित करणे, या योजनेअंतर्गत प्राथमिक आरोग्य केंद्र खडवली येथे तालुका स्तरावरील महाआरोग्य शिबीराचे आयोजन नुकतेच करण्यात आले आहे, या शिबीरात परिसरातील हजारो नागरिकांनी आरोग्य तपासणी करत याचा लाभ घेतला. प्रथम अनुदानित आश्रम शाळा खडवली विद्यार्थ्यांनी नि स्वागत गीत सादर करत पाहुण्यांचे स्वागत केले, यानंतर क्रांतीज्योती सावित्रीबाई फुले यांच्या प्रतिमेस पुष्पहार अर्पण करून कार्यक्रमाला सुरुवात झाली, दरम्यान सकाळपासून विविध तज्ञ डॉक्टर परिसरातील नागरिकांची आरोग्य



तपासणी करत होते, यामध्ये डॉ. हिरामण साबळे(फिजिशियन)डॉ श्याम राठोड(बालरोगतज्ञ) डॉ स्वाती मासाळ(बालरोगतज्ञ)डॉ रवींद्र तांबे(मानोसोपचार तज्ञ)डॉ प्रशांत जावेडे(त्वचरोग तज्ञ)डॉ अमोल अग्रवाल(दंत शल्यचिकित्सक)

डॉ प्रिया गवळी(स्त्रीरोगतज्ञ)डॉ दिलराज कडलस(न्यूरोसर्जन)डॉ समीर शेलवले(अस्थिरोग तज्ञ)डॉ वैभव किरपण(नाक, कान, घसा तज्ञ) इत्यादींचा समावेश होता, विशेष म्हणजे एकाच ठिकाणी ऐवढे सगळे वैद्यकीय तज्ञ उपलब्ध

झाल्याने नागरिकांनी समाधान व्यक्त केले, या सर्व डॉक्टरांचा कल्याण पंचायत समितीच्या आरोग्य विभागाच्या वतीने गौरव करण्यात आला. यावेळी जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. दिनेश सुतार यांनी या शिबीराच्या आयोजना मागील उद्देश, हेतू सांगितला. तर तालुका वैद्यकीय अधिकारी डॉ. भारत मासाळ यांनी सांगितले की, जिल्हा परिषदेचे मुख्य कार्यकारी अधिकारी रोहन घुगे, व गटविकास अधिकारी संजय भोये यांच्या संकल्पनेतून हे महाआरोग्य शिबीर आयोजित करण्यात आल्याचे सांगून, आज महिला दिनानिमित्त महिला व पुरुषासाठी हे शिबीर असल्याचे सांगितले, यासाठी प्राथमिक आरोग्य केंद्र खडवली,दहागांव गेली८दिवसापासून ठिकाणी ऐवढे सगळे वैद्यकीय तज्ञ उपलब्ध

अधिकारी संजय भोये, कृषी अधिकारी बाबासाहेब शिंदे यांनी या शिबीराचे कौतुक केले. व याचा नागरिकांनी लाभ घेण्याचे आवाहन केले. या कार्यक्रमासाठी अतिरिक्त जिल्हा आरोग्य अधिकारी डॉ. दिनेश सुतार,कल्याण पंचायत समितीचे गटविकास अधिकारी संजय भोये, तालुका वैद्यकीय अधिकारी डॉ भारत मासाळ,कृषी अधिकारी बाबासाहेब शिंदे,विस्तार अधिकारी श्री भोसले, खडवली ग्रामपंचायतीच्या सरपंच ,सदस्य,गेरसे, नडगाव चे सरपंच, आदी मान्यवर उपस्थित होते. या शिबिरात सुमारे५७५नागरिकांना लाभ घेतला. हे महाआरोग्य शिबीर यशस्वी होण्यासाठी खडवली प्राथमिक आरोग्य केंद्राच्या डॉ. गिता कदम, डॉ, महेश जाधव,आरोग्य सेवक, शिस्टर, आशा कार्यकर्ती,शिपाई आदी कर्मचारी यांनी मेहनत घेतली.

गीतासार



ज्ञानकर्मसंन्यासयोगः

दैवमेवापरे यज्ञं योगिनः पर्युपासते । ब्रह्माग्रावपरे यज्ञं यज्ञैवैवोपबुधति ॥ ४-२५ ॥

दुसरे काही योगी देवपूजारूप यज्ञाचे उत्तम प्रकारे अनुष्ठान करतात. तर इतर योगी परब्रह्म परमात्मारूपी अग्नीत अभेददर्शनरूप यज्ञाच्या द्वारेच आत्मारूप यज्ञाचे हवन करतात. ॥ ४-२५ ॥

श्रोत्रादीनीन्द्रियाण्यन्ये संयमाग्निषु जुहुति । शब्दादीन्विषयानन्य इन्द्रियाग्निषु जुहुति ॥ ४-२६ ॥

दुसरे काही योगी कान इत्यादी इंद्रियांचे संयमरूप अग्नीत हवन करतात तर इतर योगी शब्द इत्यादी सर्व विषयांचे इंद्रियरूप अग्नीत हवन करतात. ॥ ४-२६ ॥

सर्वाणीन्द्रियकर्माणि प्राणकर्माणि चापरे । आत्मसंयमयोगाग्नौ जुहति ज्ञानदीपिते ॥ ४-२७ ॥

अन्य योगी इंद्रियांच्या सर्व क्रिया आणि प्राणांच्या सर्व क्रिया यांचे ज्ञानाने प्रकाशित जो आत्मसंयमयोगरूपी अग्नी त्यात हवन करतात. ॥ ४-२७ ॥

द्रव्ययाज्ञस्तपोयज्ञा योग यज्ञास्तथापरे । स्वाध्यायज्ञानयज्ञाश्च यतयः संशितव्रताः ॥ ४-२८ ॥

काही मनुष्य द्रव्यविषयक यज्ञ करणारे असतात, काहीजण तपश्चर्यरूप यज्ञ करणारे असतात. तसेच दुसरे काहीजण योगरूप यज्ञ करणारे असतात. अहिंसा इत्यादी कडकव्रते पाळणारे कितीतरी यत्नशील मनुष्य स्वाध्यायरूप ज्ञानयज्ञ करणारे असतात. ॥ ४-२८ ॥

सौंदर्य टिप्स

टोमॅटोचा ठेचा



साहित्य

हिरवे टोमॅटो ४-५, हिरव्या मिरच्या १०-१५, लसूण पाकळ्या १०-१५ ,भाजलेले शेंगदाणे १/४ वाटी ,जिरे १ चमचा, मीठ - चवीनुसार ,कोथिंबीर १/४ वाटी ,तेल २ चमचे ,सुकी मिरची २-३, हिंग १/४ चमचा, ७-८ पाकळ्या उंचलेला लसूण, भिजवलेली चना डाळ १/२ वाटी

कृती

1. सगळ्यात आधी टोमॅटोच्या चकत्या कापून घ्या. त्यानंतर तय्यार दीड चमचा तेल घालून गमक करा.यामध्ये गोल कापलेल्या टोमॅटोच्या चकत्या भाजून घ्या.

2. दोन्ही बाजूने टोमॅटोच्या चकत्या भाजल्या की, ताटात काढून घ्या. त्यानंतर तय्यार शेंगदाणे भाजून घ्या.

3. तय्यार तेल टाकून त्यात लसूण, हिरव्या मिरच्या, जिरे आणि मीठ घालून भाजून घ्या. यानंतर भिजवलेली चणाडाळ आणि मीठ कोरडी होईपर्यंत भाजून घ्या.

4. भाजलेले सर्व साहित्य मिक्सरच्या भांड्यात जाडसर वाटून घ्या. त्यानंतर मिक्सरच्या भांड्यात कोथिंबीर आणि भाजलेल्या टोमॅटोच्या चकत्या पाणी न घालता जाडसर वाटून घ्या.

5. त्यानंतर फोडणीसाठी तेलात हिंग, ठेवलेला लसूण, लाल सुक्या मिरचीचा तडका तयार करा. तयार झालेल्या ठेच्यावर हा तडका मिक्स करा.

6. तयार होईल कच्च्या टोमॅटोच्या झणझणती ठेचा. भाकरी-भातासोबत खा...

समाज तभी होगा महान

स्त्री

म्हणजे मातृत्वाचा झरा. स्त्री म्हणजे वात्सल्याचं प्रतिक अन् स्त्री म्हणजे त्यागाची मूर्तिमत देवताच होय. स्त्री ही दोन विभिन्न कुटुंबातील सेतू असून, ती प्रत्येक युगात सातत्याने कुटुंबासाठी चंदनासारखं झिजत असते. स्त्री ही, कन्या, बहीण, पत्नी, माता अशा विविध भूमिकेतून कुटुंबाच्या उन्नतीकरिता आपलं भरीव योगदान देत असते. एवढं करूनही तिला कौटुंबिक व सामाजिक जीवनात अनेक समस्या अन् शारीरिक व मानसिक त्रासाला सामोरे जावे लागते. हे सर्व धाव सहनशिलतेने सोसून हतबल न होता, ती आपली पुढील यशस्वी वाटचाल करत असते. याचा आम्हा पुरुषवर्गाला सार्थ अभिमान आहे. यास्तव जागतिक महिला दिनानिमित्त माता-भगिनींना त्रिवार मानाचा मुजरा!

मित्रहो, 8 मार्च हा दिवस वैश्विक स्तरावर जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा केला जातो. 20 व्या शतकाच्या सुरुवातीपासून अमेरिका, युरोप, ब्रिटन, जर्मनी, भारत या देशांमध्ये स्त्री-पुरुष समानता, स्त्रियांना मतदानाचा अधिकार देणं, पुरुषांच्या तुलनेत स्त्रियांना वर्किंग आवर्स कमी देणं, वेतनवाढ, नोकरीच्या ठिकाणी महिलांना संरक्षण आदी मागण्यांसाठी विविध महिला संघटनांकडून आंदोलने झाली, मोर्चे निघाले. यातूनच महिलांच्या समानासाठी अन् हक्कांसाठी सर्वांनुमते 8 मार्च हा दिवस “जागतिक महिला दिन” म्हणून साजरा करण्याचे ठरले. 1975 मध्ये संयुक्त राष्ट्र संघाने 8 मार्च हा दिवस जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय घेतला. त्या पार्श्वभूमीवर आज सर्वत्र महिला दिन मोठ्या हर्षोल्लासात साजरा होत आहे.

महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत छत्रपती शिवाजी महाराज हे स्त्री महात्म्याविषयी म्हणतात, “स्त्री ही मराठ्यांच्या देव्हाऱ्यातील देवता आहे. स्त्री मग ती शत्रूच्या मुलखातली जरी असली, तरी ती मातेसमान असते. म्हणून तिचा यथेच्छ सन्मान झालाच पाहिजे.” मातृवी जीवनात स्त्रीचे महत्व अनन्यसाधारण असते. हिंदवी स्वराज्याचे संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराज यांना लोकहितवादी व आदर्श राजा घडविण्यात त्यांच्या आईसाहेब राजमाता जिजाऊ यांनी अविश्रांत परिश्रम घेतले. अर्थातच शिवबाला युद्धनीतीचे प्रशिक्षण देण्यापासून तर राज्याभिषेक करण्यापर्यंत त्या आयुष्यभर झटल्या. अशा थोर मां जिजाऊंना जागतिक महिला दिनानिमित्त त्रिवार मानाचा मुजरा...! यत्र नार्यास्तू पुज्यन्ते...! रमन्ते तत्र देवताः...!!

1857 च्या पहिल्या स्वातंत्र्य लढ्यात आपल्या असामान्य शौर्याने झांसीची राणी लक्ष्मीबाई ह्या भारतीय इतिहासात अजरामर झाल्या. इंग्रज गव्हर्नर डलहौसीला “मेरी झांसी नही दूंगी” असा सजड इशारा देत भारतभूमीच्या

रक्षणार्थ तिने आपल्या प्राणाची आहुती दिली. त्यांनाही या मंगलमय दिनी आम्ही त्रिवार वंदन करतो. आजच्या महिला दिनी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांची आठवण येणं स्वाभाविक आहे. वैद्यव्याख्या दुःखाने अन् पुत्रशोकाने हतबल न होता मोठ्या धैर्याने होळकरांचे राज्य चालविले. प्रजाहितदक्ष राज्यकर्ती म्हणून रयतेत ओळख असलेल्या अहिल्याबाईंनी सर्वधर्मसमभाव या तत्त्वाचा अंगिकार करून तब्बल 28 वर्षे यशस्वीपणे होळकरांचा राज्यकारभार चालविला. आजच्या जागतिक महिला दिनी त्यांना आम्ही मराठीजन दंडवत प्रणाम करतो.

पारतंत्र्याच्या काळात म्हणजेच 19 व्या शतकाच्या मध्याला जेव्हा स्त्री शिक्षणापासून पूर्णतः वंचित होती. तिला चूल अन् मूल या चौकटीतच रहावं लागायचं. त्या कालखंडात स्त्रीला शिक्षण घेणं वर्ज्य होतं. अशा वेळी स्त्रियांना शिक्षण देण्यासाठी तथाकथित समाजाचे बंधनं झुगारून फुले दाम्पत्य पुढे आलं. त्यांनी पुण्यात भिडेंच्या वाड्यात दि.1 जानेवारी 1848 रोजी मुलीची शाळा सुरू करून स्त्रीशिक्षणाची मुहूर्तमेढ केली अन् ही शाळा देशातील पहिली मुलीची शाळा गणली गेली. सावित्रीबाई फुले ह्या पारतंत्र्याच्या काळातल्या पहिल्या महिला शिक्षिका म्हटल्या गेल्या. आईच्या महानतेसंदर्भात सावित्रीबाई म्हणतात, जिच्या हाती पाळण्याची दोरी, ती जगाते उद्धारी. तत्कालीन कर्मकांडी समाजाचा विरोध अन् जाचक छळ सोसून सावित्रीबाई फुलेंनी स्त्री शिक्षणाची बीजे रोवली. आज त्यांच्या पुण्याईमुळे 21 व्या शतकातल्या सावित्रीबाई लेकी ह्या शिकून सक्कन विज्ञान, तंत्रज्ञान, शिक्षण, राजकारण, समाजकारण, माहिती तंत्रज्ञान, साहित्य, कला, सिनेसृष्टी, उद्योग, बँकिंग, क्रीडा, विधी व न्याय, वैद्यकीय, पत्रकारिता, इलेक्ट्रॉनिक मीडिया, संरक्षण, प्रशासन, अंतराळ या क्षेत्रांत आघाडी घेताना दिसत आहेत. स्त्री शिक्षणातील त्यांच्या महान कामगिरीच्या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र सरकारने

कृतज्ञतेच्या भावनेतून सावित्रीबाई फुले यांचे नाव पुणे विद्यापीठाला दिलं. वास्तवात हीच त्यांच्या कार्याची खरी पावती होय. अतः स्त्री शक्तीला त्रिवार मानाचा मुजरा!

भारतातील प्रत्येक जिल्ह्यात अन् खेड्यापाड्यात परिचित असलेला शालीन चेहरा म्हणजे प्रियदर्शिनी इंदिरा गांधी. स्व.इंदिरा गांधी ह्या आपल्या स्वकर्तृत्वाने भारताच्या पहिल्या महिला पंतप्रधान म्हणून गणल्या गेल्या. इतकेच नव्हे तर, जगातील 120 तटस्थ राष्ट्रांच्या संघटनेच्या त्या अध्यक्ष बनून जागतिक कीर्तीच्या नेत्या म्हटल्या गेल्या. त्यांच्या प्रभावी व कणखर अशा राजकीय भूमिकेमुळे भारताला. इंदिरा गांधींना आम्ही सर्वधर्मिय नागरिक आजच्या शुभ दिनी विनम्र अभिवादन करतो.

सी ही प्रत्येक युगात सर्वश्रेष्ठ मानली गेली आहे. म्हणूनच तिचं नाव अग्रक्रमी घेतलं जातं. उदा. लक्ष्मीनारायण, सीताराम, राधेश्याम...! श्री गजाननाची मातोश्री मां पार्वती, प्रभु रामाची मातोश्री माता कौशल्या, श्री बजरंगबलीची माता अंजलीदेवी, भगवान श्रीकृष्णाच्या मातोश्री देवकी व यशोदा या सर्वांच्या संस्कारांमुळे अन् शिकवणीमुळे त्यांच्या सुपुत्रांनी आपलं नाव साऱ्या त्रिलोकात अजरामर केलं. ही आहे खरी आईची महिमा! अशा महान देवीमातांना आम्ही साष्टांग नमन करतो.

भारताच्या राष्ट्रपती आदरणीय द्रौपदी मुर्मू अन् माजी राष्ट्रपती प्रतिभाताई पाटील यांना जागतिक महिला दिनाचे औचित्य साधून आम्ही मराठी भूमीपुत्र त्रिवार मानाचा मुजरा करतो. तथाकथित समाजाकडून स्त्रीयांवर होणाऱ्या अत्याचाराविरुद्ध काव्याच्या माध्यमातून आवाज उठविणाऱ्या अहिराणी भाषेच्या खानदेशी कवियत्री बहिणाबाई चौधरी यांनाही महिला दिनानिमित्त भावपूर्ण नमन!

घटनेचे शिल्पकार डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे स्त्री स्वातंत्र्याचे पुरस्कर्ते होते. राज्यकर्त्यांनी

जब नारी का होगा सम्मान

असफअली, उषा मेहता, मंडम भिकाजी कामा, कस्तुरबा गांधी, बेगम हजरत महल, कमला नेहरू, अँनी बेझंट, विजया लक्ष्मी पंडित या ज्येष्ठ-श्रेष्ठ महिलांना आजच्या सहभाग असायला पाहिजे, असे त्यांचे ठाम मत होते. मनस्फुतीने स्त्रियांचे जीवन चूल अन् मूल या चौकटीत बंदिस्त केलं होतं. त्यांना शिक्षणापासून कोसो दूर ठेवलं. त्यांना गुलामासारखी वागणूक देऊन, भोग वस्तू म्हणून हिणवले, या सर्व अमानवीय गोष्टींमुळे डॉ.बाबासाहेबांचे मन खिन्न झालं होतं. त्यांनी याचा तीव्र विरोध करीत, मनस्फुतीची जाहीर होळी केली. अशा महान लोकहितवादी युगपुरुषाला जन्म देणाऱ्या त्यांच्या मातोश्री भीमाबाई

लेखक

रणवीर राजपुत, ठाणे

निवृत्त जिल्हा माहिती अधिकारी

हजारहून अधिक गीते गाऊन विश्वविक्रम केला.

यास्तव त्यांना भारतीयांच्या हृदयात चिरकाल मानाचं स्थान राहिलं आहे. यास्तव स्व.लताजींना महिला

दिनानिमित्त भावपूर्ण नमन!

गोरागरीब, अबल, निराधार जनतेची निःस्पृह भावनेने सेवा करून त्यांना मायेचा ओलावा दिला, याबद्दल भारत सरकारने मद्र तेरेसा यांना भारतरत्न हा सर्वोच्च नागरी पुरस्कार देऊन सन्मानित केलं, त्यांना जागतिक महिला दिनाच्या शुभेच्छा. प्रख्यात गायिका आशा भोसले, अनुराधा पौडवाल, श्रेया घोषाल, सुनिती चौहान, वैशाली सामंत, आर्या आंबेकर आदी ख्यातनाम गायिका आणि सिने अभिनेत्री वहिदा रेहमान, हेमा मालिनी, शबाना अजमी, आशा परेख, माधुरी दीक्षित, रश्मिका मंदाना, सई ताम्हणकर, अलका कुबल, सोनाली कुलकर्णी आदी अभिनेत्रींना महिला दिनानिमित्त शुभेच्छा! आपणा सर्वांना दीर्घायुध्या लाभो! न्यायदानाचे पवित्र कार्य करणाऱ्या सन्माननीय न्यायमूर्ती जे.फातिमा बेबी, न्या.भानुमती, न्या.इंदु मल्होत्रा, न्या.इंदिरा दिनानिमित्त डॉ.आनंदीबाई जोशी यांना आम्ही मराठीजन साष्टांग नमन करतो.

भारताला स्वातंत्र्य प्राप्तीसाठी योगदान देणाऱ्या थोर महिला सरोजिनी नायडू, अरुणा

समाज तभी होगा महान

स्त्री

म्हणजे मातृत्वाचा झरा. स्त्री म्हणजे वात्सल्याचं प्रतिक अन् स्त्री म्हणजे त्यागाची मूर्तिमत देवताच होय. स्त्री ही दोन विभिन्न कुटुंबातील सेतू असून, ती प्रत्येक युगात सातत्याने कुटुंबासाठी चंदनासारखं झिजत असते. स्त्री ही, कन्या, बहीण, पत्नी, माता अशा विविध भूमिकेतून कुटुंबाच्या उन्नतीकरिता आपलं भरीव योगदान देत असते. एवढं करूनही तिला कौटुंबिक व सामाजिक जीवनात अनेक समस्या अन् शारीरिक व मानसिक त्रासाला सामोरे जावे लागते. हे सर्व धाव सहनशिलतेने सोसून हतबल न होता, ती आपली पुढील यशस्वी वाटचाल करत असते. याचा आम्हा पुरुषवर्गाला सार्थ अभिमान आहे. यास्तव जागतिक महिला दिनानिमित्त माता-भगिनींना त्रिवार मानाचा मुजरा!

मित्रहो, 8 मार्च हा दिवस वैश्विक स्तरावर जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा केला जातो. 20 व्या शतकाच्या सुरुवातीपासून अमेरिका, युरोप, ब्रिटन, जर्मनी, भारत या देशांमध्ये स्त्री-पुरुष समानता, स्त्रियांना मतदानाचा अधिकार देणं, पुरुषांच्या तुलनेत स्त्रियांना वर्किंग आवर्स कमी देणं, वेतनवाढ, नोकरीच्या ठिकाणी महिलांना संरक्षण आदी मागण्यांसाठी विविध महिला संघटनांकडून आंदोलने झाली, मोर्चे निघाले. यातूनच महिलांच्या समानासाठी अन् हक्कांसाठी सर्वांनुमते 8 मार्च हा दिवस “जागतिक महिला दिन” म्हणून साजरा करण्याचे ठरले. 1975 मध्ये संयुक्त राष्ट्र संघाने 8 मार्च हा दिवस जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय घेतला. त्या पार्श्वभूमीवर आज सर्वत्र महिला दिन मोठ्या हर्षोल्लासात साजरा होत आहे.

महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत छत्रपती शिवाजी महाराज हे स्त्री महात्म्याविषयी म्हणतात, “स्त्री ही मराठ्यांच्या देव्हाऱ्यातील देवता आहे. स्त्री मग ती शत्रूच्या मुलखातली जरी असली, तरी ती मातेसमान असते. म्हणून तिचा यथेच्छ सन्मान झालाच पाहिजे.” मातृवी जीवनात स्त्रीचे महत्व अनन्यसाधारण असते. हिंदवी स्वराज्याचे संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराज यांना लोकहितवादी व आदर्श राजा घडविण्यात त्यांच्या आईसाहेब राजमाता जिजाऊ यांनी अविश्रांत परिश्रम घेतले. अर्थातच शिवबाला युद्धनीतीचे प्रशिक्षण देण्यापासून तर राज्याभिषेक करण्यापर्यंत त्या आयुष्यभर झटल्या. अशा थोर मां जिजाऊंना जागतिक महिला दिनानिमित्त त्रिवार मानाचा मुजरा...! यत्र नार्यास्तू पुज्यन्ते...! रमन्ते तत्र देवताः...!!

1857 च्या पहिल्या स्वातंत्र्य लढ्यात आपल्या असामान्य शौर्याने झांसीची राणी लक्ष्मीबाई ह्या भारतीय इतिहासात अजरामर झाल्या. इंग्रज गव्हर्नर डलहौसीला “मेरी झांसी नही दूंगी” असा सजड इशारा देत भारतभूमीच्या

रक्षणार्थ तिने आपल्या प्राणाची आहुती दिली. त्यांनाही या मंगलमय दिनी आम्ही त्रिवार वंदन करतो. आजच्या महिला दिनी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांची आठवण येणं स्वाभाविक आहे. वैद्यव्याख्या दुःखाने अन् पुत्रशोकाने हतबल न होता मोठ्या धैर्याने होळकरांचे राज्य चालविले. प्रजाहितदक्ष राज्यकर्ती म्हणून रयतेत ओळख असलेल्या अहिल्याबाईंनी सर्वधर्मसमभाव या तत्त्वाचा अंगिकार करून तब्बल 28 वर्षे यशस्वीपणे होळकरांचा राज्यकारभार चालविला. आजच्या जागतिक महिला दिनी त्यांना आम्ही मराठीजन दंडवत प्रणाम करतो.

पारतंत्र्याच्या काळात म्हणजेच 19 व्या शतकाच्या मध्याला जेव्हा स्त्री शिक्षणापासून पूर्णतः वंचित होती. तिला चूल अन् मूल या चौकटीतच रहावं लागायचं. त्या कालखंडात स्त्रीला शिक्षण घेणं वर्ज्य होतं. अशा वेळी स्त्रियांना शिक्षण देण्यासाठी तथाकथित समाजाचे बंधनं झुगारून फुले दाम्पत्य पुढे आलं. त्यांनी पुण्यात भिडेंच्या वाड्यात दि.1 जानेवारी 1848 रोजी मुलीची शाळा सुरू करून स्त्रीशिक्षणाची मुहूर्तमेढ केली अन् ही शाळा देशातील पहिली मुलीची शाळा गणली गेली. सावित्रीबाई फुले ह्या पारतंत्र्याच्या काळातल्या पहिल्या महिला शिक्षिका म्हटल्या गेल्या. आईच्या महानतेसंदर्भात सावित्रीबाई म्हणतात, जिच्या हाती पाळण्याची दोरी, ती जगाते उद्धारी. तत्कालीन कर्मकांडी समाजाचा विरोध अन् जाचक छळ सोसून सावित्रीबाई फुलेंनी स्त्री शिक्षणाची बीजे रोवली. आज त्यांच्या पुण्याईमुळे 21 व्या शतकातल्या सावित्रीबाई लेकी ह्या शिकून सक्कन विज्ञान, तंत्रज्ञान, शिक्षण, राजकारण, समाजकारण, माहिती तंत्रज्ञान, साहित्य, कला, सिनेसृष्टी, उद्योग, बँकिंग, क्रीडा, विधी व न्याय, वैद्यकीय, पत्रकारिता, इलेक्ट्रॉनिक मीडिया, संरक्षण, प्रशासन, अंतराळ या क्षेत्रांत आघाडी घेताना दिसत आहेत. स्त्री शिक्षणातील त्यांच्या महान कामगिरीच्या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र सरकारने

कृतज्ञतेच्या भावनेतून सावित्रीबाई फुले यांचे नाव पुणे विद्यापीठाला दिलं. वास्तवात हीच त्यांच्या कार्याची खरी पावती होय. अतः स्त्री शक्तीला त्रिवार मानाचा मुजरा!

भारतातील प्रत्येक जिल्ह्यात अन् खेड्यापाड्यात परिचित असलेला शालीन चेहरा म्हणजे प्रियदर्शिनी इंदिरा गांधी. स्व.इंदिरा गांधी ह्या आपल्या स्वकर्तृत्वाने भारताच्या पहिल्या महिला पंतप्रधान म्हणून गणल्या गेल्या. इतकेच नव्हे तर, जगातील 120 तटस्थ राष्ट्रांच्या संघटनेच्या त्या अध्यक्ष बनून जागतिक कीर्तीच्या नेत्या म्हटल्या गेल्या. त्यांच्या प्रभावी व कणखर अशा राजकीय भूमिकेमुळे भारताला. इंदिरा गांधींना आम्ही सर्वधर्मिय नागरिक आजच्या शुभ दिनी विनम्र अभिवादन करतो.

सी ही प्रत्येक युगात सर्वश्रेष्ठ मानली गेली आहे. म्हणूनच तिचं नाव अग्रक्रमी घेतलं जातं. उदा. लक्ष्मीनारायण, सीताराम, राधेश्याम...! श्री गजाननाची मातोश्री मां पार्वती, प्रभु रामाची मातोश्री माता कौशल्या, श्री बजरंगबलीची माता अंजलीदेवी, भगवान श्रीकृष्णाच्या मातोश्री देवकी व यशोदा या सर्वांच्या संस्कारांमुळे अन् शिकवणीमुळे त्यांच्या सुपुत्रांनी आपलं नाव साऱ्या त्रिलोकात अजरामर केलं. ही आहे खरी आईची महिमा! अशा महान देवीमातांना आम्ही साष्टांग नमन करतो.

भारताच्या राष्ट्रपती आदरणीय द्रौपदी मुर्मू अन् माजी राष्ट्रपती प्रतिभाताई पाटील यांना जागतिक महिला दिनाचे औचित्य साधून आम्ही मराठी भूमीपुत्र त्रिवार मानाचा मुजरा करतो. तथाकथित समाजाकडून स्त्रीयांवर होणाऱ्या अत्याचाराविरुद्ध काव्याच्या माध्यमातून आवाज उठविणाऱ्या अहिराणी भाषेच्या खानदेशी कवियत्री बहिणाबाई चौधरी यांनाही महिला दिनानिमित्त भावपूर्ण नमन!

घटनेचे शिल्पकार डॉ.बाबासाहेब आंबेडकर हे स्त्री स्वातंत्र्याचे पुरस्कर्ते होते. राज्यकर्त्यांनी

जब नारी का होगा सम्मान

असफअली, उषा मेहता, मंडम भिकाजी कामा, कस्तुरबा गांधी, बेगम हजरत महल, कमला नेहरू, अँनी बेझंट, विजया लक्ष्मी पंडित या ज्येष्ठ-श्रेष्ठ महिलांना आजच्या सहभाग असायला पाहिजे, असे त्यांचे ठाम मत होते. मनस्फुतीने स्त्रियांचे जीवन चूल अन् मूल या चौकटीत बंदिस्त केलं होतं. त्यांना शिक्षणापासून कोसो दूर ठेवलं. त्यांना गुलामासारखी वागणूक देऊन, भोग वस्तू म्हणून हिणवले, या सर्व अमानवीय गोष्टींमुळे डॉ.बाबासाहेबांचे मन खिन्न झालं होतं. त्यांनी याचा तीव्र विरोध करीत, मनस्फुतीची जाहीर होळी केली. अशा महान लोकहितवादी युगपुरुषाला जन्म देणाऱ्या त्यांच्या मातोश्री भीमाबाई

लेखक

रणवीर राजपुत, ठाणे

निवृत्त जिल्हा माहिती अधिकारी

हजारहून अधिक गीते गाऊन विश्वविक्रम केला.

यास्तव त्यांना भारतीयांच्या हृदयात चिरकाल मानाचं स्थान राहिलं आहे. यास्तव स्व.लताजींना महिला

दिनानिमित्त भावपूर्ण नमन!

गोरागरीब, अबल, निराधार जनतेची निःस्पृह भावनेने सेवा करून त्यांना मायेचा ओलावा दिला, याबद्दल भारत सरकारने मद्र तेरेसा यांना भारतरत्न हा सर्वोच्च नागरी पुरस्कार देऊन सन्मानित केलं, त्यांना जागतिक महिला दिनाच्या शुभेच्छा. प्रख्यात गायिका आशा भोसले, अनुराधा पौडवाल, श्रेया घोषाल, सुनिती चौहान, वैशाली सामंत, आर्या आंबेकर आदी ख्यातनाम गायिका आणि सिने अभिनेत्री वहिदा रेहमान, हेमा मालिनी, शबाना अजमी, आशा परेख, माधुरी दीक्षित, रश्मिका मंदाना, सई ताम्हणकर, अलका कुबल, सोनाली कुलकर्णी आदी अभिनेत्रींना महिला दिनानिमित्त शुभेच्छा! आपणा सर्वांना दीर्घायुध्या लाभो! न्यायदानाचे पवित्र कार्य करणाऱ्या सन्माननीय न्यायमूर्ती जे.फातिमा बेबी, न्या.भानुमती, न्या.इंदु मल्होत्रा, न्या.इंदिरा दिनानिमित्त डॉ.आनंदीबाई जोशी यांना आम्ही मराठीजन साष्टांग नमन करतो.

भारताला स्वातंत्र्य प्राप्तीसाठी योगदान देणाऱ्या थोर महिला सरोजिनी नायडू, अरुणा

संकल्प महिलांना आर्थिक सक्षम करण्याचा

८ मार्च हा दिवस जागतिक महिला दिन म्हणून जगभर साजरा केला जातो. आपल्या देशातही हा दिवस मोठ्या उत्साहात साजरा केला जातो. आजच्या दिवशी वेगवेगळ्या क्षेत्रात स्वतःचा ठसा उमटवणाऱ्या महिलांचा गौरव केला जातो. सर्वच क्षेत्रात महिला आज पुरुषांच्या बरोबरीने काम करीत आहेत. असे कोणतेही क्षेत्र नाही की ज्यात महिला पुरुषांच्या मागे आहेत. राजकारण, समाजकारण, कला, क्रीडा, साहित्य,विज्ञान, तंत्रज्ञान, शिक्षण, उद्योग अशा सर्वच क्षेत्रात महिला आपल्या कर्तृत्वाचा झेंडा रोवताना दिसत आहे. पूर्वी चूल आणि मूल ही जी महिलांची ओळख होती ती आता पुसली गेली आहे. मागील शतकात किंवा अगदी काही दशकांपूर्वी म्हटले तरी चालेल महिला सक्षम नव्हत्या. पुरुषप्रधान संस्कृतीमुळे महिला कायम दुर्लक्षित होत्या. सावित्रीबाई फुले यांच्यामुळे महिलांनी पहिल्यांदा घराचा उंबरठा ओलांडला. शिक्षणामुळे महिला स्वतःच्या पायावर उभ्या राहू लागल्या. शिक्षणामुळेच महिला सक्षम झाल्या असे असले तरी आजही देशातील महिला आर्थिकदृष्ट्या सक्षम आहेत का ? असा प्रश्न खेदाने विचारावा वाटतो. आज सर्वच क्षेत्रात महिला पुढे असल्या तरी त्या आर्थिकदृष्ट्या सक्षम नाहीत असे म्हणावे लागेल. आज खाजगी तसेच शासकीय नोकऱ्यांमध्ये महिलांचे प्रमाण खूप आहे. अनेक महिला उच्चपदांवर कार्यरत आहेत. असे असले तरी नोकरी करणाऱ्या महिलांचा त्यांच्या पगारावर कितपत अधिकार आहे हा संशोधनाचा विषय आहे. नोकरी करणाऱ्या महिलांना स्वतःचा पैसा स्वतः खर्च करण्याचा अधिकार नाही. आपल्या देशातील सर्वाधिक महिला या घरकामात गुंतलेल्या असतात. त्यांना आर्थिकदृष्ट्या पतींवर अवलंबून राहावे लागते. या महिला आर्थिकदृष्ट्या सक्षम नाहीत. समाजात माणूस म्हणून जगायचे असले तर आर्थिकदृष्ट्या सक्षम होणे आवश्यक आहे. मध्ययुगात स्त्री ही एक असहाय्य व्यक्तिमत्त्व की जिला स्वतःचे अस्तित्त्वच नाही, अशी

प्रतिमा समोर आली त्याला छेद देण्याचा प्रयत्न अजूनही चालू आहे. पुरुषप्रधान संस्कृती आल्यापासून पुष्पांच्या लेखी महिलांना दुय्यम होत गेला. वेतनासंबंधी भेदभाव, स्वयंरोजगार, अर्थसाहाय्याचा अभाव, विनावेतन काम व बेरोजगारी, कुटीर उद्योगात मालकी हक्क नसणे अशा अनेक कारणांमुळे महिलांचे आर्थिक स्थान पुरुषांपेक्षा दुय्यम राहिले आहे. आज २१ व्या शतकातही तो दुय्यमच आहे. हा दुय्यम दर्जा जाऊन महिलांना पुरुषांच्या बरोबरीने मानाचे स्थान मिळवून घ्यायचे असले तर त्यांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम व्हावेच लागेल. महिलांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करायचे असले तर महिलांना स्वयंरोजगाराच्या संधी उपलब्ध करून द्यायला हव्यात. महिला मंडळे, स्वयंसहाय्यता बचत गट, विविध संस्था यांच्या माध्यमातून महिलांनी एकत्र येऊन आर्थिकदृष्ट्या सक्षम व्हावे, यासाठी समाजानेही व्यासपीठ उपलब्ध करून द्यायला हवे. पुरुषांनीही आपली पुरुषी मानसिकता सोडून महिला सक्षमीकरणासाठी प्रयत्न करायला हवेत. महिलांच्या पगारावर महिलांचाच अधिकार असायला हवा. महिलांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करूनच आपण देश सक्षम करू शकतो. देशाचा विकास करायचा असले तर महिलांना आर्थिकदृष्ट्या सक्षम करायलाच हवे.

—श्याम बसप्पा ठाणेदारदौंड जिल्हा पुणे ९९२२४४६२९५

स्त्री शक्तीचा जागर

जागतिक महिला दिन! हा दिवस म्हणजे स्त्री शक्तीचा गौरव करण्याचा, तिच्या कर्तृत्वाला सलाम करण्याचा दिवस आहे. अनादी काळापासून स्त्रीने आपल्या कर्तृत्वाने, त्यागाने आणि प्रेमाने जगाला नवी दिशा दिली आहे. आज आपण राजमाता जिजाऊ, कल्पना चावला, मद्र टेरेसा, सावित्रीबाई फुले यांच्यासारख्या कर्तृत्वाने महिलांचे स्मरण झाल्याशिवाय राहत नाही. त्यांनी आपल्या कार्यांनी समाजात मोलाचे योगदान दिले आहे. आज प्रत्येक क्षेत्रात महिला पुरुषांच्या खांद्याला खांदी लावून काम करत आहेत. महिला म्हणजे केवळ शक्ती नाही, तर ती करुणा आणि प्रेमाचा झरा आहे. आजच्या काळात महिलांनी आपल्या हक्कांसाठी आणि सन्मानासाठी लढत आहे.दि.8 मार्च आंतरराष्ट्रीय महिला दिन’ महिलांच्या शक्तीच्या कार्याचा जागर करण्यासाठी हा दिवस असतो. हा दिवस लिंग समानता, हक्क आणि महिलांवरील हिंसा आणि अत्याचार यासारख्या मुद्यांवर लक्ष केंद्रित करतो. महिलांचा हक्क चळवळीतील केंद्रबिंदू म्हणून हा दिवस पाळला जातो. या दिवशी विविध क्षेत्रात उल्लेखनीय काम करणाऱ्या महिलांचा सत्कार केला जातो. त्यांच्या कार्याचा गौरव केला जातो. महिला वर्गाला त्यांच्या स्वातंत्र्याची जाणीव होण्यासाठी हा दिवस साजरा केला जातो. स्त्री म्हणजे वास्तव्य, स्त्री म्हणजे मांगल्य, स्त्री म्हणजे मातृत्व, स्त्री म्हणजे कर्तृत्व, स्त्री म्हणजे प्रत्येक अडथळ्यावर मात करणारी माता.....। “महिला अनेक क्षेत्रात प्रगती करत आहेत. अगदी कृषी क्षेत्रापासून अंतराळ क्षेत्रापर्यंत महिला आपलं कर्तृत्व सिद्ध करत आहेत, पण दुसरीकडे ग्रामीण भागात आणि निमशहरी भागातील महिलांना रोज अनेक समस्यांचा सामना करावा लागतोय. अशा परिस्थितीत महिलांचे सक्षमीकरण आणि सबलीकरणासाठी राज्य शासनामाफत अनेक योजना राबवल्या जात आहेत. मुलींच्या जन्मापासून ते शिक्षण आणि विवाहानंतरही अनेक योजनांचा लाभ घेता येतो. दरवर्षी 8 मार्च रोजी जागतिक महिला दिन साजरा केला जातो. या महिला दिनानिमित्त आपण केंद्र शासन आणि राज्य शासनाच्या वतीने खास महिलांसाठी राबवण्यात येणाऱ्या योजनांविषयी जनजागृतीपर व्याख्यान, उल्लेखनीय कामगिरी केलेल्या महिलांच्या मान्यवरांच्या हस्ते सत्कार करण्यात येतो. सध्या मुख्यमंत्री लाडकी बहिण योजना शासनातर्फे राबविण्यात येत आहे. त्याला सर्वत्र गरजू महिलांचा प्रतिसाद मिळत आहे. भारतासारख्या प्रगतीशील देशात महिलांनी राष्ट्रपती, लोकसभा अध्यक्ष, प्रधानमंत्री, अर्थमंत्री, मुख्यमंत्री तसेच शासकीय स्तरांवर वैद्यकीय, विधी, संशोधन इ. आदी क्षेत्रात महत्त्वाची पदे भूषविली असून कार्यरत आहेत. 30 टक्के नोकरीत ठिकाणी आरक्षण

संकाज तभी होगा महान

स्त्री

म्हणजे मातृत्वाचा झरा. स्त्री म्हणजे वात्सल्याचं प्रतिक अन् स्त्री म्हणजे त्यागाची मूर्तिमत देवताच होय. स्त्री ही दोन विभिन्न कुटुंबातील सेतू असून, ती प्रत्येक युगात सातत्याने कुटुंबासाठी चंदनासारखं झिजत असते. स्त्री ही, कन्या, बहीण, पत्नी, माता अशा विविध भूमिकेतून कुटुंबाच्या उन्नतीकरिता आपलं भरीव योगदान देत असते. एवढं करूनही तिला कौटुंबिक व सामाजिक जीवनात अनेक समस्या अन् शारीरिक व मानसिक त्रासाला सामोरे जावे लागते. हे सर्व धाव सहनशिलतेने सोसून हतबल न होता, ती आपली पुढील यशस्वी वाटचाल करत असते. याचा आम्हा पुरुषवर्गाला सार्थ अभिमान आहे. यास्तव जागतिक महिला दिनानिमित्त माता-भगिनींना त्रिवार मानाचा मुजरा!

मित्रहो, 8 मार्च हा दिवस वैश्विक स्तरावर जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा केला जातो. 20 व्या शतकाच्या सुरुवातीपासून अमेरिका, युरोप, ब्रिटन, जर्मनी, भारत या देशांमध्ये स्त्री-पुरुष समानता, स्त्रियांना मतदानाचा अधिकार देणं, पुरुषांच्या तुलनेत स्त्रियांना वर्किंग आवर्स कमी देणं, वेतनवाढ, नोकरीच्या ठिकाणी महिलांना संरक्षण आदी मागण्यांसाठी विविध महिला संघटनांकडून आंदोलने झाली, मोर्चे निघाले. यातूनच महिलांच्या समानासाठी अन् हक्कांसाठी सर्वांनुमते 8 मार्च हा दिवस “जागतिक महिला दिन” म्हणून साजरा करण्याचे ठरले. 1975 मध्ये संयुक्त राष्ट्र संघाने 8 मार्च हा दिवस जागतिक महिला दिन म्हणून साजरा करण्याचा निर्णय घेतला. त्या पार्श्वभूमीवर आज सर्वत्र महिला दिन मोठ्या हर्षोल्लासात साजरा होत आहे.

महाराष्ट्राचे आराध्य दैवत छत्रपती शिवाजी महाराज हे स्त्री महात्म्याविषयी म्हणतात, “स्त्री ही मराठ्यांच्या देव्हाऱ्यातील देवता आहे. स्त्री मग ती शत्रूच्या मुलखातली जरी असली, तरी ती मातेसमान असते. म्हणून तिचा यथेच्छ सन्मान झालाच पाहिजे.” मातृवी जीवनात स्त्रीचे महत्व अनन्यसाधारण असते. हिंदवी स्वराज्याचे संस्थापक छत्रपती शिवाजी महाराज यांना लोकहितवादी व आदर्श राजा घडविण्यात त्यांच्या आईसाहेब राजमाता जिजाऊ यांनी अविश्रांत परिश्रम घेतले. अर्थातच शिवबाला युद्धनीतीचे प्रशिक्षण देण्यापासून तर राज्याभिषेक करण्यापर्यंत त्या आयुष्यभर झटल्या. अशा थोर मां जिजाऊंना जागतिक महिला दिनानिमित्त त्रिवार मानाचा मुजरा...! यत्र नार्यास्तू पुज्यन्ते...! रमन्ते तत्र देवताः...!!

1857 च्या पहिल्या स्वातंत्र्य लढ्यात आपल्या असामान्य शौर्याने झांसीची राणी लक्ष्मीबाई ह्या भारतीय इतिहासात अजरामर झाल्या. इंग्रज गव्हर्नर डलहौसीला “मेरी झांसी नही दूंगी” असा सजड इशारा देत भारतभूमीच्या

रक्षणार्थ तिने आपल्या प्राणाची आहुती दिली. त्यांनाही या मंगलमय दिनी आम्ही त्रिवार वंदन करतो. आजच्या महिला दिनी पुण्यश्लोक अहिल्यादेवी होळकर यांची आठवण येणं स्वाभाविक आहे. वैद्यव्याख्या दुःखाने अन् पुत्रशोकाने हतबल न होता मोठ्या धैर्याने होळकरांचे राज्य चालविले. प्रजाहितदक्ष राज्यकर्ती म्हणून रयतेत ओळख असलेल्या अहिल्याबाईंनी सर्वधर्मसमभाव या तत्त्वाचा अंगिकार करून तब्बल 28 वर्षे यशस्वीपणे होळकरांचा राज्यकारभार चालविला. आजच्या जागतिक महिला दिनी त्यांना आम्ही मराठीजन दंडवत प्रणाम करतो.

पारतंत्र्याच्या काळात म्हणजेच 19 व्या शतकाच्या मध्याला जेव्हा स्त्री शिक्षणापासून पूर्णतः वंचित होती. तिला चूल अन् मूल या चौकटीतच रहावं लागायचं. त्या कालखंडात स्त्रीला शिक्षण घेणं वर्ज्य होतं. अशा वेळी स्त्रियांना शिक्षण देण्यासाठी तथाकथित समाजाचे बंधनं झुगारून फुले दाम्पत्य पुढे आलं. त्यांनी पुण्यात भिडेंच्या वाड्यात दि.1 जानेवारी 1848 रोजी मुलीची शाळा सुरू करून स्त्रीशिक्षणाची मुहूर्तमेढ केली अन् ही शाळा देशातील पहिली मुलीची शाळा गणली गेली. सावित्रीबाई फुले ह्या पारतंत्र्याच्या काळातल्या पहिल्या महिला शिक्षिका म्हटल्या गेल्या. आईच्या महानतेसंदर्भात सावित्रीबाई म्हणतात, जिच्या हाती पाळण्याची दोरी, ती जगाते उद्धारी. तत्कालीन कर्मकांडी समाजाचा विरोध अन् जाचक छळ सोसून सावित्रीबाई फुलेंनी स्त्री शिक्षणाची बीजे रोवली. आज त्यांच्या पुण्याईमुळे 21 व्या शतकातल्या सावित्रीबाई लेकी ह्या शिकून सक्कन विज्ञान, तंत्रज्ञान, शिक्षण, राजकारण, समाजकारण, माहिती तंत्रज्ञान, साहित्य, कला, सिनेसृष्टी, उद्योग, बँकिंग, क्रीडा, विधी व न्याय, वैद्यकीय, पत्रकारिता, इलेक्ट्रॉनिक मीडिया, संरक्षण, प्रशासन, अंतराळ या क्षेत्रांत आघाडी घेताना दिसत आहेत. स्त्री शिक्षणातील त्यांच्या महान कामगिरीच्या पार्श्वभूमीवर महाराष्ट्र सरकारने

कृतज्ञतेच्या भावनेतून सावित्रीबाई फुले यांचे नाव पुणे विद्यापीठाला दिलं. वास्तवात हीच त्यांच्या कार्याची खरी पावती होय. अतः स्त्री शक्तीला त्रिवार मानाचा मुजरा!

भारतातील प्रत्येक जिल्ह्यात अन् खेड्यापाड्यात परिचित असलेला शालीन चेहरा म्हणजे प्रियदर्शिनी इंदिरा गांधी. स्व.इंदिरा गांधी ह्या आपल्या स्वकर्तृत्वाने भारताच्या पहिल्या महिला पंतप्रधान म्हणून गणल्या गेल्या. इतकेच नव्हे तर, जगातील 120 तटस्थ राष्ट्रांच्या संघ

